

**Tervise
Arengu
Instituut**

Esmashaigestumuse statistika raviarvete põhjal

Liisi Panov

liisi.panov@tai.ee

tervisestatistika osakond

Tervise Arengu Instituut

Tervishoiustatistika aruannete veebikoolitus

18.01.2022

Kinnitatud Eesti Statistikaametis

" 04 " oktoober 1991.a.

käskkiri nr.50

J U R I S

Tervishoiuaruande vorm nr.1 täitmiseks

Tervishoiuaruande vorm nr.1 esitavad tervishoiuministeeriumile kõik iseseisvad ravi-profülaktikaasutused (polikliniikud, ambulatooriumid, dispanserid, haiglad, kliinikud, haistehnõuandlad, diagnostikakeskused) asutuse kõigi struktuuriüksuste kohta (v.a. kiirabi- ja vereülekandeosakonnad, kes esitavad eri aruanded).

X. Haigestumise tabel kajastab kogu antud ravi-asutuse teeninduspiirkonna elanikkonna registreeritud haigusjuhtumeid

Tabeli 1, 2, 3 andmed saadakse algdokumentidest ja täpsustatud diagnoosi talongidest.

Tabelis 1

veergudes 1 ja 2 on andmed täiskasvanuile, veergudes 3 ja 4 laste kohta;

veerud 1 ja 3 sisaldavad andmeid aruandeaasta jooksul registreeritud haigusjuhtude kohta, veerud 2 ja 4 sisaldavad andmeid uute, s.t. esmakordselt elus diagnoositud haigusjuhtude kohta.

5

Read 2, 0; 3,0; 4,0 ... 18,0 sisaldavad andmeid haigusklasside kaupa, mis on vastavad REK IX väljaandega. Rida 1,0 saame ridade 2,0+3,0+4,0+ ... 18,0 summa.

Nakkus- ja parasitaarhaiguste ritta 2,0 loetakse tuberkuloosi osas kõik aruandeaastal registreeritud tuberkuloosivormid, nii aktiivsed kui mitteaktiivsed (ka kontrollgrupp). Terveid kontakte tabelisse ei kanta. Samuti ei kanta tabelisse terveid veneroloogiliste haigete kontakte, vaatamata sellele, kas nad saavad profülaktilist ravi või mitte.

Südameveresoonekonna haiguste klassis (rida 80)

reas 8,2 näidatakse hüpertooniatõve juhud šifriga 401-414.

Kui aga isheemiatõve haigetel šifriga 410-414 või ajuvereringe haigetel šifriga 430-438 esineb kaasuvana hüpertoonia, siis tulevad ka need haigusjuhud registreerida kui hüpertooniatõbi ja näidata ka vastavalt reas 8, 2.

Reas 8, 4 - ägedad müokardi infarktid näitame veerus 1 kõik käesoleval aastal registreeritud infarkti juhud, lisaks eelmise aasta kahe viimase kuu (november, detsember) infarkti juhud (kassaarvatud ka surnud infarktijuhud); veerus 2 näitame uued infarktijuhud, s.t. elus esmakordselt.

Tabel 2

täiskasvanute uute haigusjuhtude aruanne vanusgruppide ja soo järgi haigusklasside kaupa.

Tabel 3

laste uute haigusjuhtude aruanne vanusgruppide ja soo järgi haigusklasside kaupa.

Statistiline haigusklass ja haigus	RHK-10 kood	Rea nr	Vanuserühm 0-14 aastat						Vanuserühm 15 aastat ja vanemad											
			Kõik haigusjuhud	neist esmasjuhte	sealhulgas vanuses				Kõik haigusjuhud	neist esmasjuhte	sealhulgas vanuses									
					0-11 k	1-4	5-9	10-14			15-19	20-24	25-34	35-44	45-54	55-64	65-74	75-84	85-aastased ja vanemad	
A	B	C	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	
Kokku (v.a pahaloomulised kasvaja)		01.0																		
Teatavad nakkus- ja parasiithaigused	A00-B99	02.0																		
Healoomulised ja täpsustamata kasvaja	D10-D48	03.0																		
Vere- ja vereloomeelundite haigused ning teatavad immuunmehhanismidega seotud haigusseisundid	D50-D89	04.0																		
sh rauavaegusaneemia	D50	04.1																		
Sisesekretsiooni-, toitumis- ja ainevahetushaigused	E00-E90	05.0																		
sh türeotoksikoos	E05	05.1																		
suhkurtõbi	E10-E14	05.2																		
sh diabeetilise nefropaatiaga	-2	05.2.1																		
diabeetilise polüneuropaatiaga	-4	05.2.2																		
diabeetilise silmakahjustusega	-3	05.2.3																		
insuliinsõltuv suhkurtõbi	E10	05.2.4																		
insuliinsõltumatu suhkurtõbi	E11	05.2.5																		
väärtoitumus	E40-E46	05.3																		
D-vitamiinivaegus	E55	05.4																		
rasvumus ja muud liigtoitumise vormid	E65-E68	05.5																		
Psüühika- ja käitumishäired	F00-F99	06.0																		
sh alkoholisõltuvus	F10.2-F10.3	06.1																		
Närvisüsteemihaigused	G00-G99	07.0																		
sh kesknärvisüsteemi põletikulised haigused	G00-G09	07.1																		
sh meningiit	G00-G03	07.1.1																		
Parkinsoni tõbi	G20	07.2																		
Alzheimeri tõbi	G30	07.3																		
multiipelskleroos	G35	07.4																		
epilepsia	G40-G41	07.5																		
laste tserebraalparalüüs	G80	07.6																		
Silma- ja silmamanuste haigused	H00-H59	08.0																		
sh glaukoom	H40-H42	08.1																		
refraktsiooni- ja akommodatsioonihäired	H52	08.2																		
Kõrva- ja nibujätkehaigused	H60-H95	09.0																		
sh keskkõrvapõletik ning keskkõrva ja nibujätke muud haigusseisundid	H65-H75	09.1																		
kuulmiskaotus	H90-H91	09.2																		
Vereringeelundite haigused	I00-I99	10.0																		
sh äge reuma	I00-I02	10.1																		
kroonilised reumaatilised südamehaigused	I05-I09	10.2																		
hüpertooniatõbi	I10-I13	10.3																		

Andmebaasist Kasutusjuhend Uued Andmete Avaldamiskalender
andmed visualiseerimine

[Rahvastikunäitajad](#)

[Haigestumus](#)

[Tervishoiuteenuste kasutamine ja ravi põhjused](#)

[Tervishoiu ressursid ja nende kasutamine](#)

[Tervisekäitumine ja tervis](#)

[Ravimite kasutamine](#)

[Tervise- ja heaoluprofiili alusandmed](#)

[Tervise infosüsteemi andmeid sisaldav statistika](#)

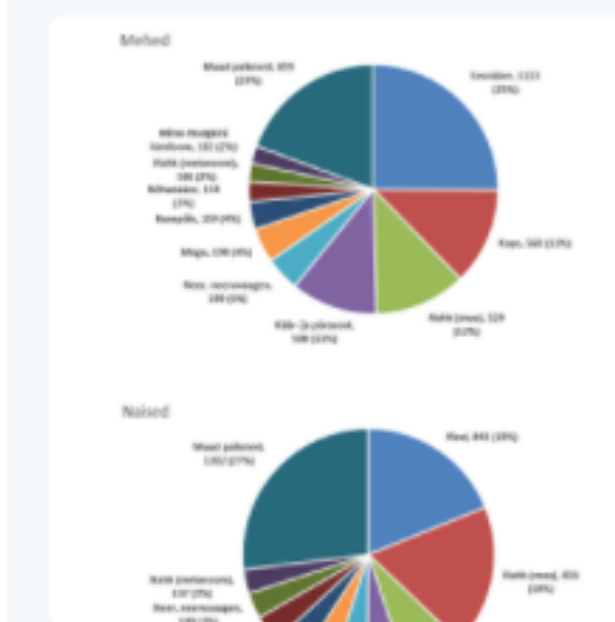
Metaandmed Tervisestatistika sõnastik OECD andmebaas: tervis Eurostati andmebaas WHO Health for All andmebaasid

Tweets by @tstua

Tervisestatistik
@tstua

Vähiregistri andmetel diagnoositi 2019. aastal 8907 vähi esmasjuhtu, neist meestel 4439 ja naistel 4468. Seda on praeguse seisuga 59 juhu võrra vähem kui 2018. aastal, kuid vähijuhtude arve täpsustatakse veel ka järgnevatel aastatel.
tai.ee/et/uudised/201...

Dec 9. 2021

1

Vali tabel

2

Vali muutujad

3

Näita tabelit

Andmebaas

+ Rahvastikunäitajad

– **Haigestumus**

+ Esmashaigestumus: valitud diagnoosid

+ Nakkushaigused ja immuniseerimine

+ Tuberkuloos

+ Pahaloomulised kasvaja

+ Psüühika- ja käitumishäired

+ Narkomaaniravi

+ Vähi sõeluuringud

+ Äge müokardiinfarkt

+ Vigastused

+ Tervishoiuteenuste kasutamine ja ravi põhjused

+ Tervishoiu ressursid ja nende kasutamine

+ Tervisekäitumine ja tervis

+ Ravimite kasutamine

+ Tervise- ja heaoluprofiili alusandmed

+ Tervise infosüsteemi andmeid sisaldav statistika

EH10: Esmashaigusjuhud soo ja vanuserühma järgi (1998-2016)

			Vanuserühmad kokku
2016	Esmashaigusjuhud kokku (v.a pahaloomulised kasvajakad)	Mehed ja naised	2 450 334
		Mehed	1 020 497
		Naised	1 429 837
	Teatavad nakkus- ja parasiithaigused (A00-B99)	Mehed ja naised	223 887
		Mehed	97 141
		Naised	126 746
	Healoomulised ja täpsustamata kasvajakad (D10-D48)	Mehed ja naised	57 136
		Mehed	17 987
		Naised	39 149
	..Emakaleiomüoom (D25)	Mehed ja naised	4 549
		Mehed	.
		Naised	4 549
	Vere- ja vereloomeelundite haigused ja teatavad immuunmehhanismiga seotud haigusseisundid (D50-D89)	Mehed ja naised	17 552
		Mehed	5 585
		Naised	11 967
	..Rauavaegusaneemia (D50)	Mehed ja naised	10 469
		Mehed	2 611
		Naised	7 858
	Siseseretsiooni, toitumis- ja ainevahetusehaigused (E00-E90)	Mehed ja naised	69 929
		Mehed	23 753
		Naised	46 176
	..Türeotoksikoos (E05)	Mehed ja naised	1 756

EH01: Esmashaigusjuhud soo ja vanuserühma järgi

			Vanuserühmad kokku	0- 17	18 ja vanemad	Alla 1	1- 4	5- 9	10- 14	15- 19	20- 24	25- 34	35- 44	45- 54	55- 64	65- 74	75- 84	85 ja vanemad	Vanus teadmata
2016	Diabeet e suhkurtõbi (E10-E14)	Mehed ja naised	5 720	83	5 636	1	16	35	23	14	21	116	374	906	1 629	1 430	907	247	1
		Mehed	2 519	38	2 480	0	8	18	8	8	16	62	244	528	766	552	258	50	1
		Naised	3 201	45	3 156	1	8	17	15	6	5	54	130	378	863	878	649	197	0
	..Insuliinisõltuv (I tüüpi) suhkurtõbi (E10)	Mehed ja naised	189	70	119	1	14	34	17	10	11	23	23	17	18	12	8	1	0
		Mehed	107	33	74	0	7	18	6	6	8	20	16	12	7	5	2	0	0
		Naised	82	37	45	1	7	16	11	4	3	3	7	5	11	7	6	1	0
	..Insuliinisõltumatu (II tüüpi) suhkurtõbi (E11)	Mehed ja naised	5 405	9	5 395	0	1	1	4	3	9	75	327	867	1 586	1 398	888	245	1
		Mehed	2 338	3	2 334	0	0	0	1	2	8	33	210	502	745	536	250	50	1
		Naised	3 067	6	3 061	0	1	1	3	1	1	42	117	365	841	862	638	195	0
	..Muu suhkurtõbi (E12-E14)	Mehed ja naised	126	4	122	0	1	0	2	1	1	18	24	22	25	20	11	1	0
		Mehed	74	2	72	0	1	0	1	0	0	9	18	14	14	11	6	0	0
		Naised	52	2	50	0	0	0	1	1	1	9	6	8	11	9	5	1	0
2017	Diabeet e suhkurtõbi (E10-E14)	Mehed ja naised	5 592	106	5 486	0	27	24	38	23	21	113	350	849	1 600	1 427	890	230	0
		Mehed	2 677	59	2 618	0	17	12	23	10	10	73	226	478	846	660	272	50	0
		Naised	2 915	47	2 868	0	10	12	15	13	11	40	124	371	754	767	618	180	0

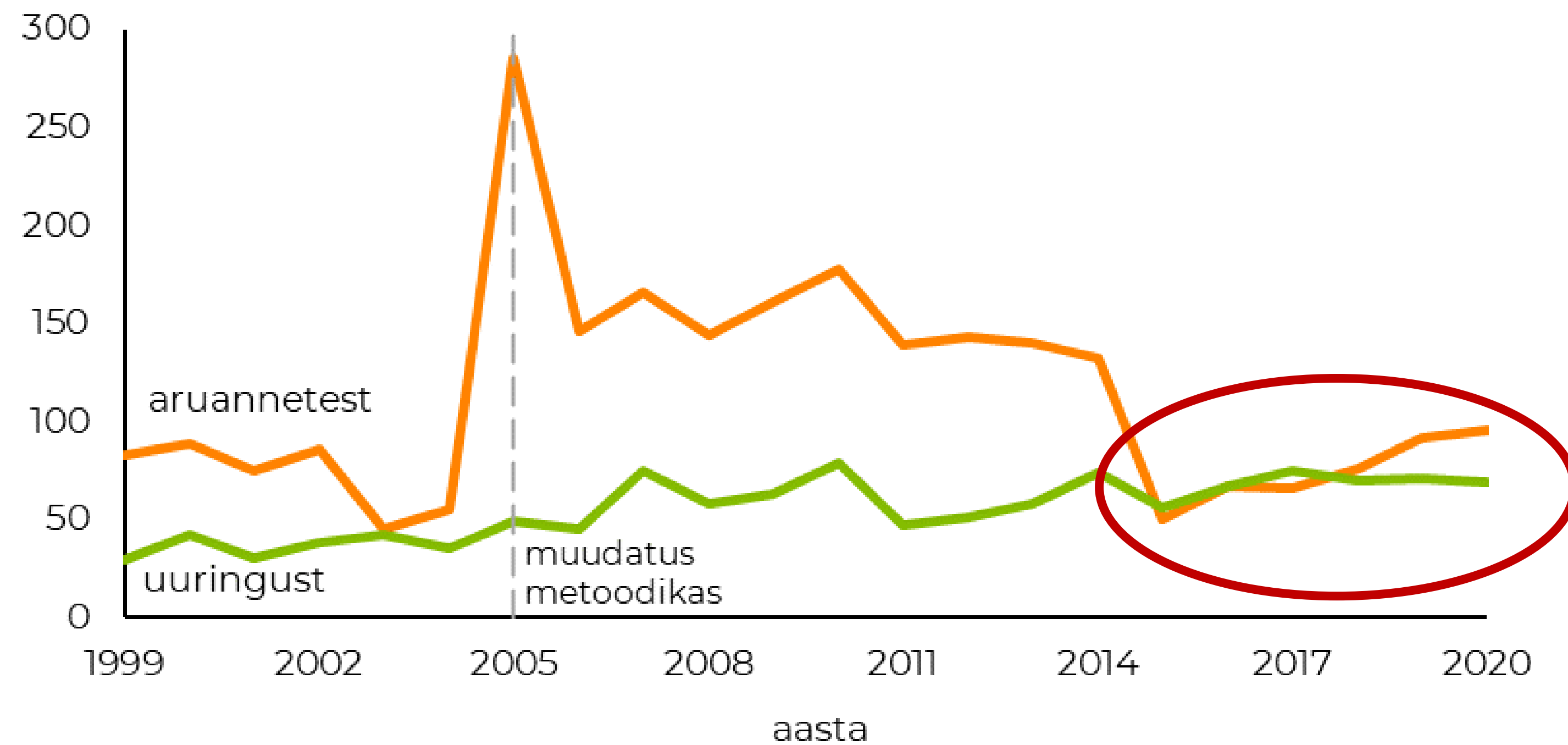
Diabeedi esmashaigestumuskordaja TAI-le raporteeritud esmasjuhtude põhjal

esmashaigestumus 1000 in kohta

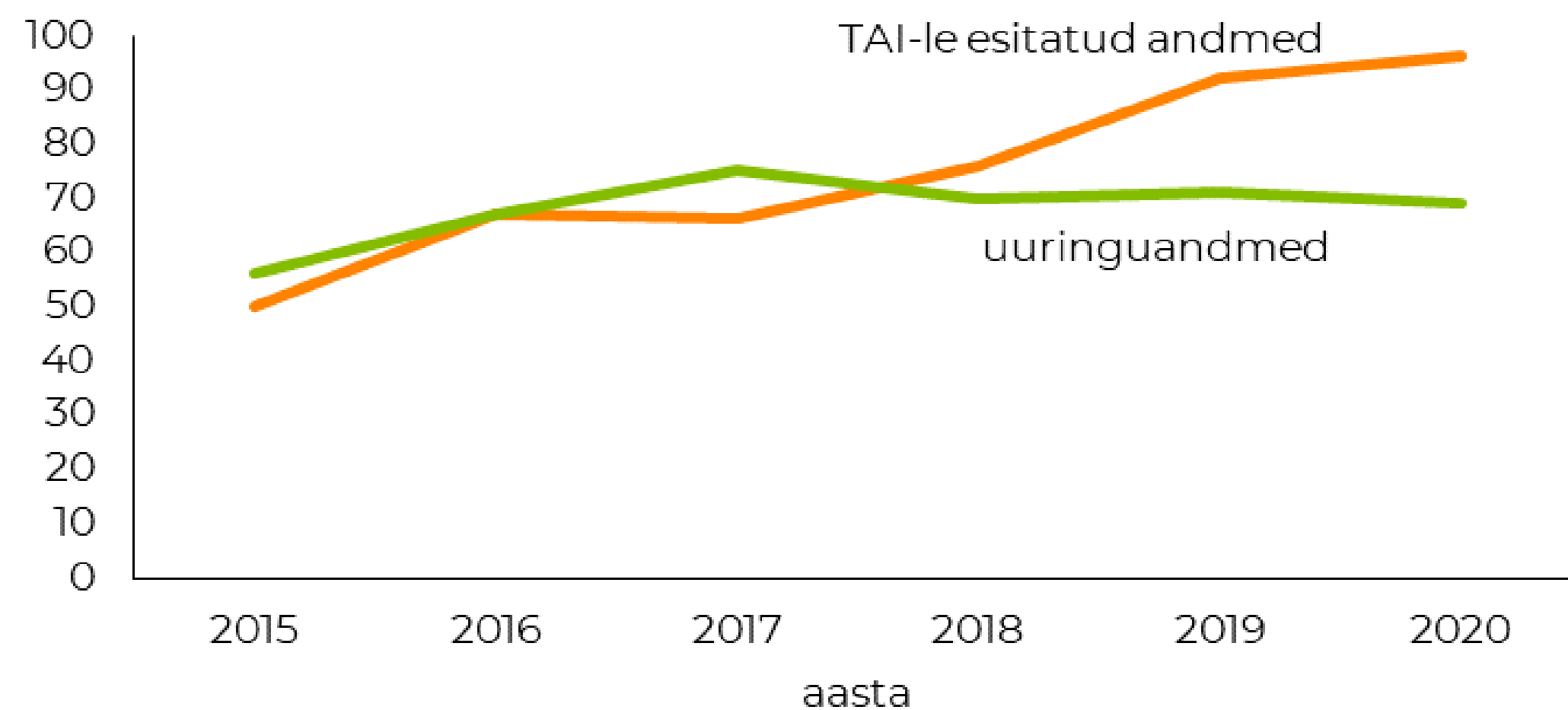
TAI-le on kuni 14-a laste I tüüpi diabeedi uusi haigusjuhte raporteeritud tegelikust üle kahe korra rohkem

esmasjuhud

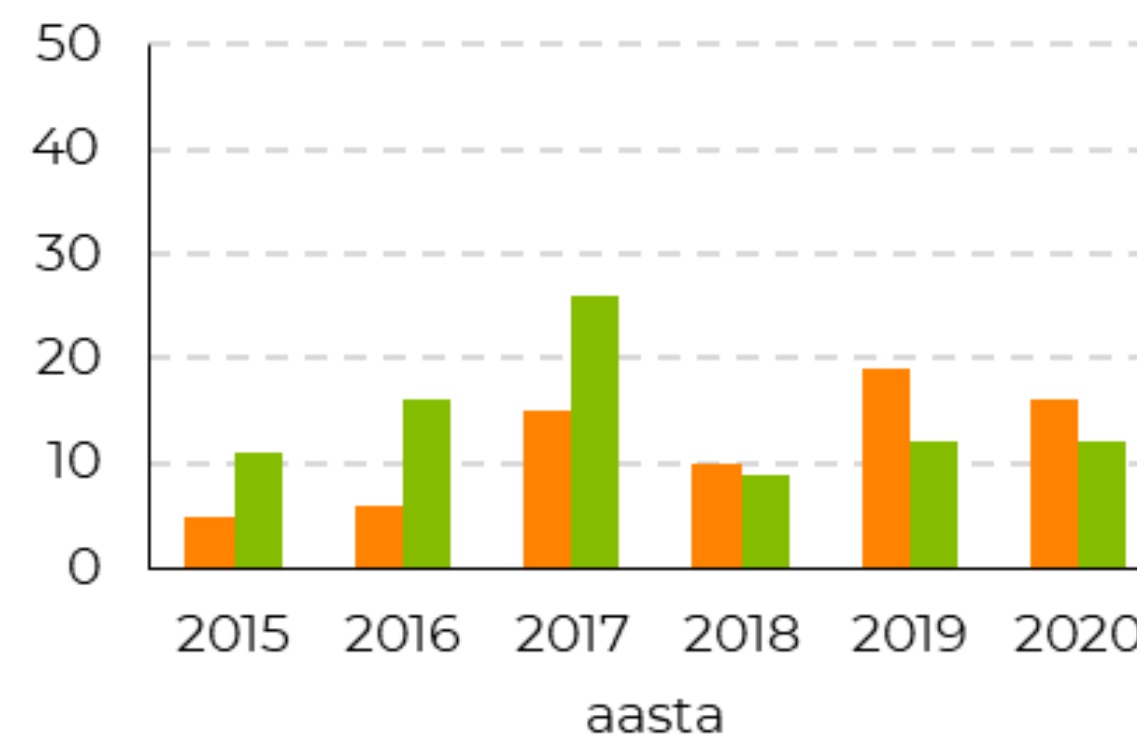
0–14-aastaste laste I tüüpi diabeedi esmasjuhud 2015–2020, TAI-le esitatud juhud ja TÜK+Lastehaigla andmed

esmasjuhud

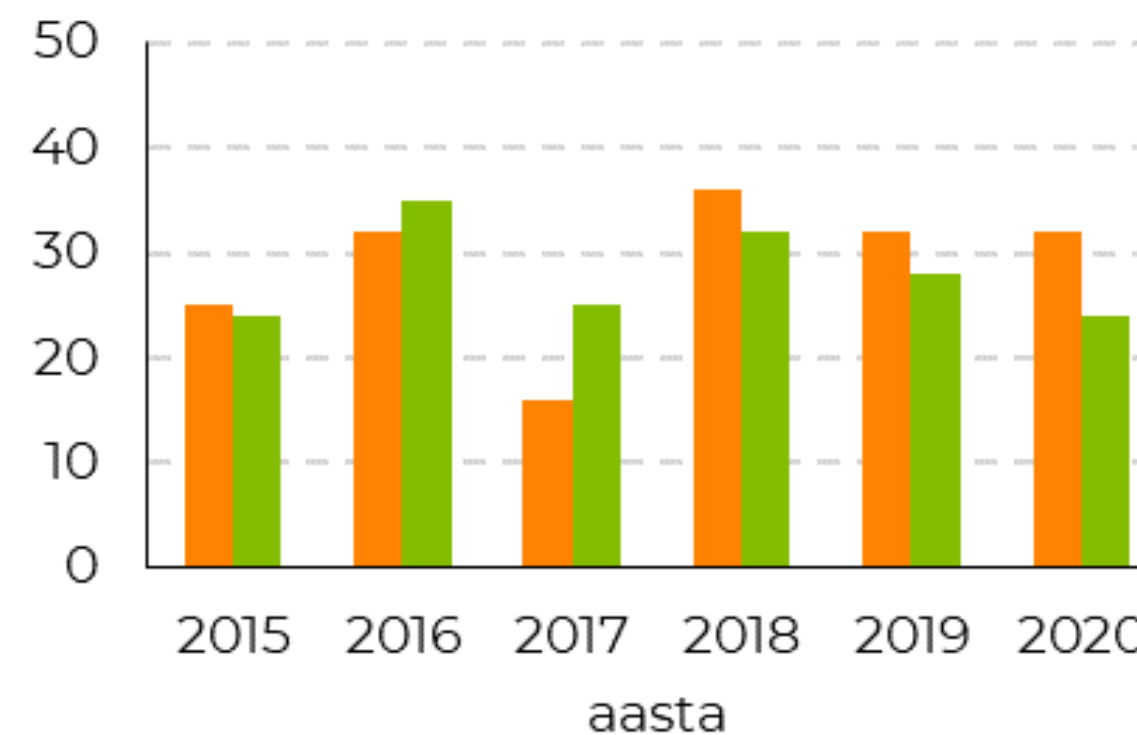
0–4-aastased lapsed

esmasjuhud

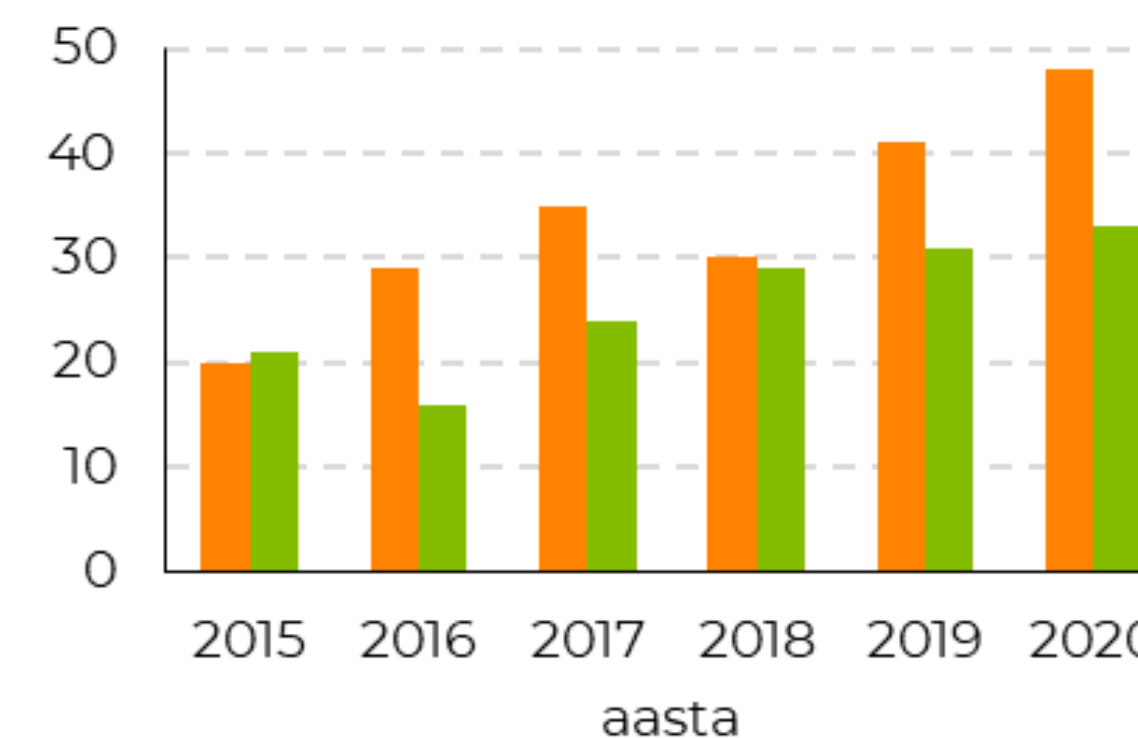
5–9-aastased lapsed

esmasjuhud

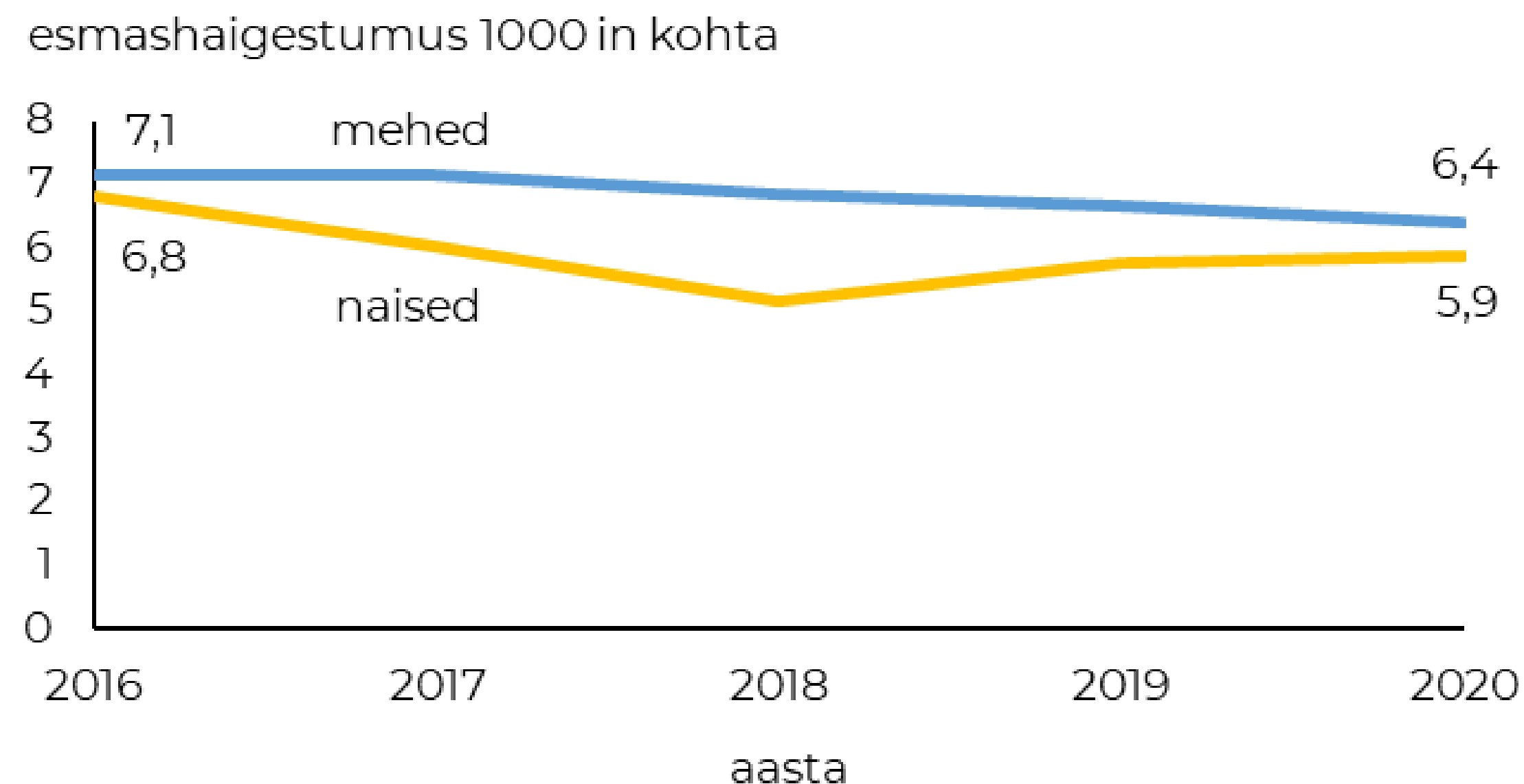
10–14-aastased lapsed

esmasjuhud

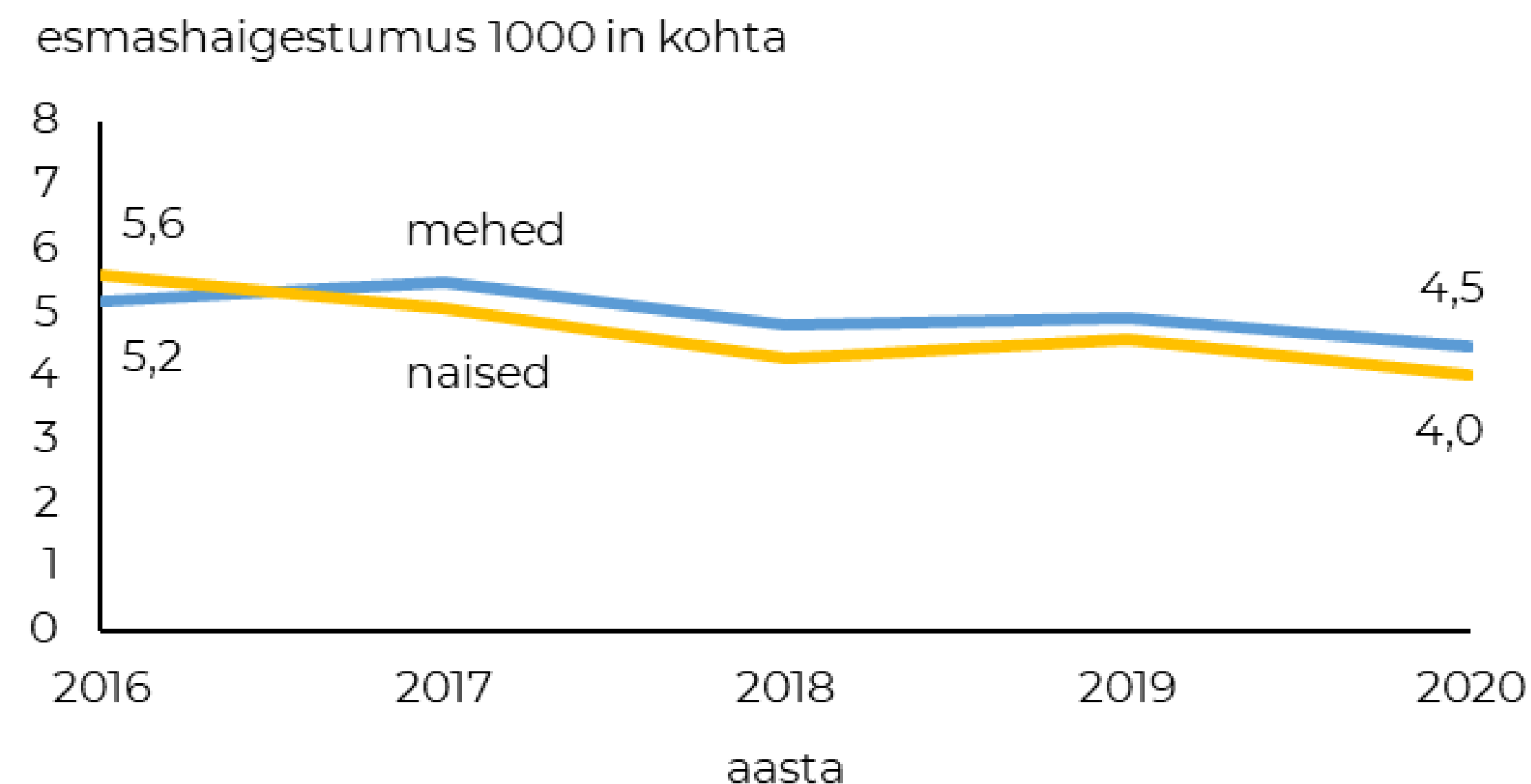

Diabeedi esmashaigestumus aruannete ja raviarvete põhjal 2016–2020

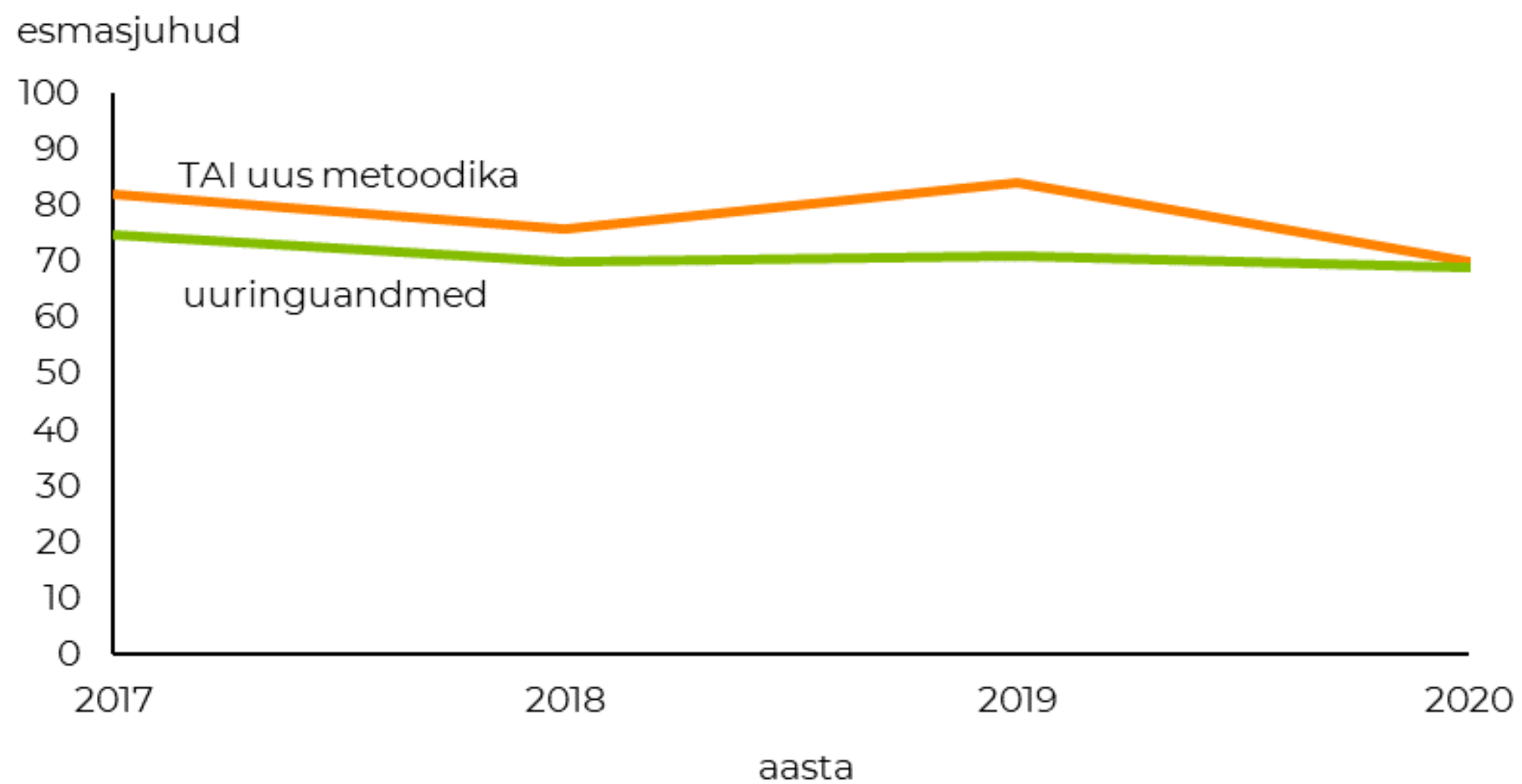
**Diabeedi esmashaigestumuskordajad TAI-le
raporteeritud esmasjuhtude põhjal, 20-aastased
ja vanemad**

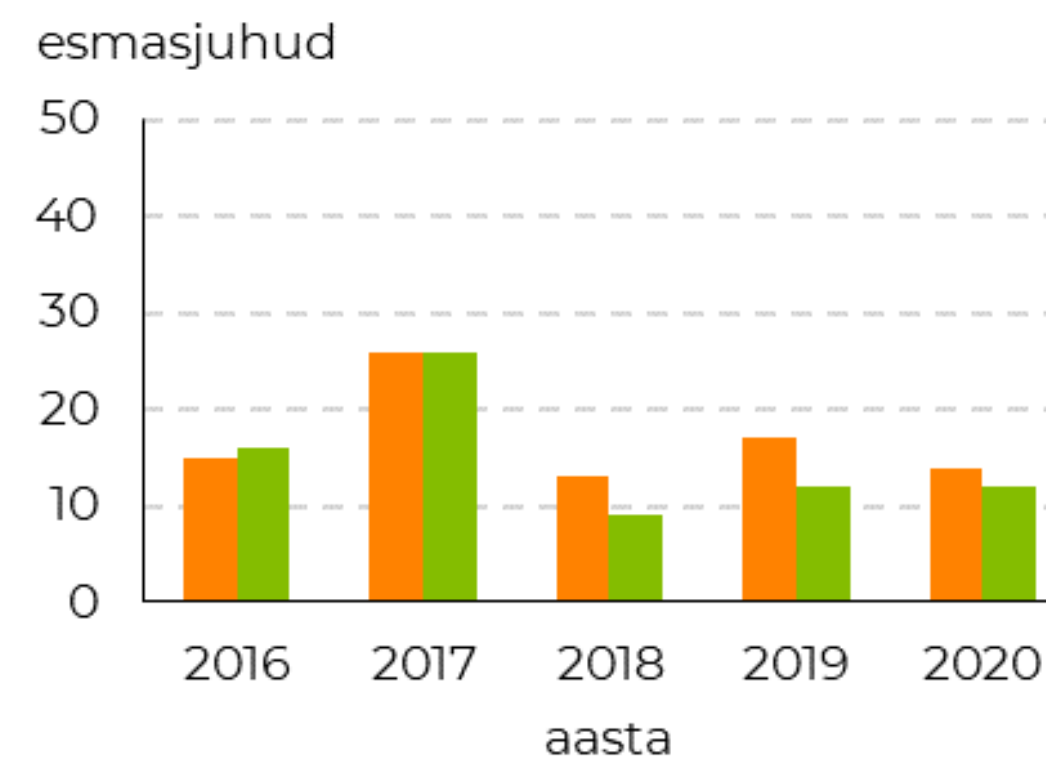
**Raviarvete põhjal leitud diabeedi
esmashaigestumuskordajad on märksa
väiksemad kui TAI-le raporteeritud, 20-aastased
ja vanemad**

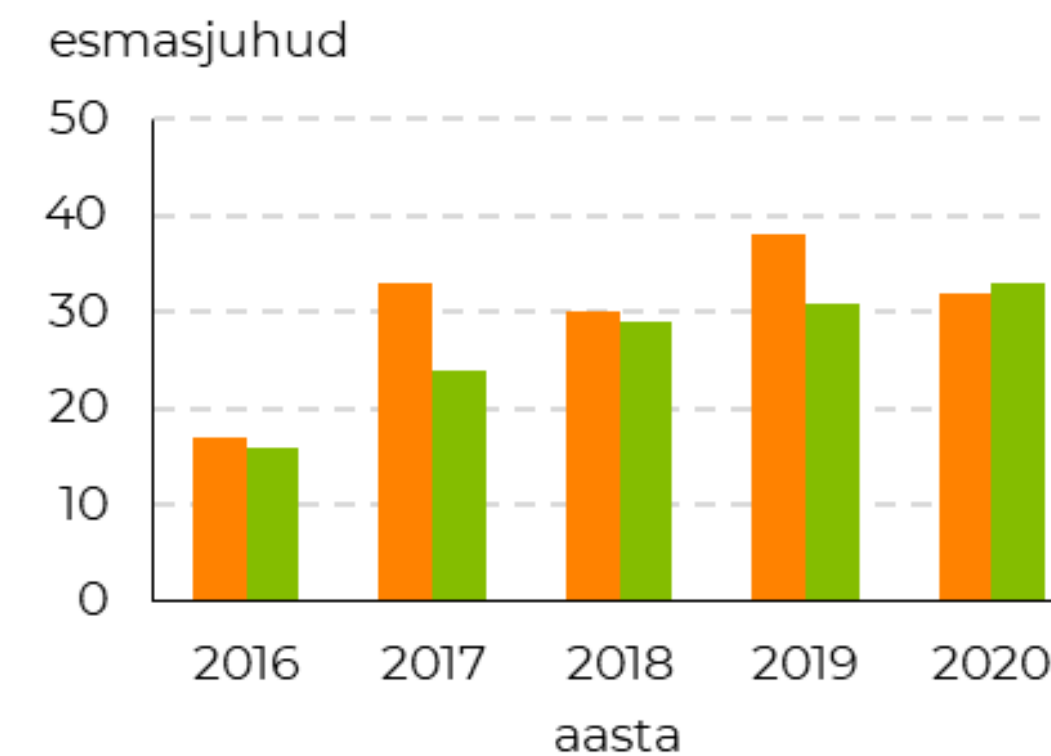
Uue metoodika põhjal leitud 0–14-aastaste laste I tüüpi diabeedi esmasjuhtude arvud on lähedased haiglatest saadud andmetele

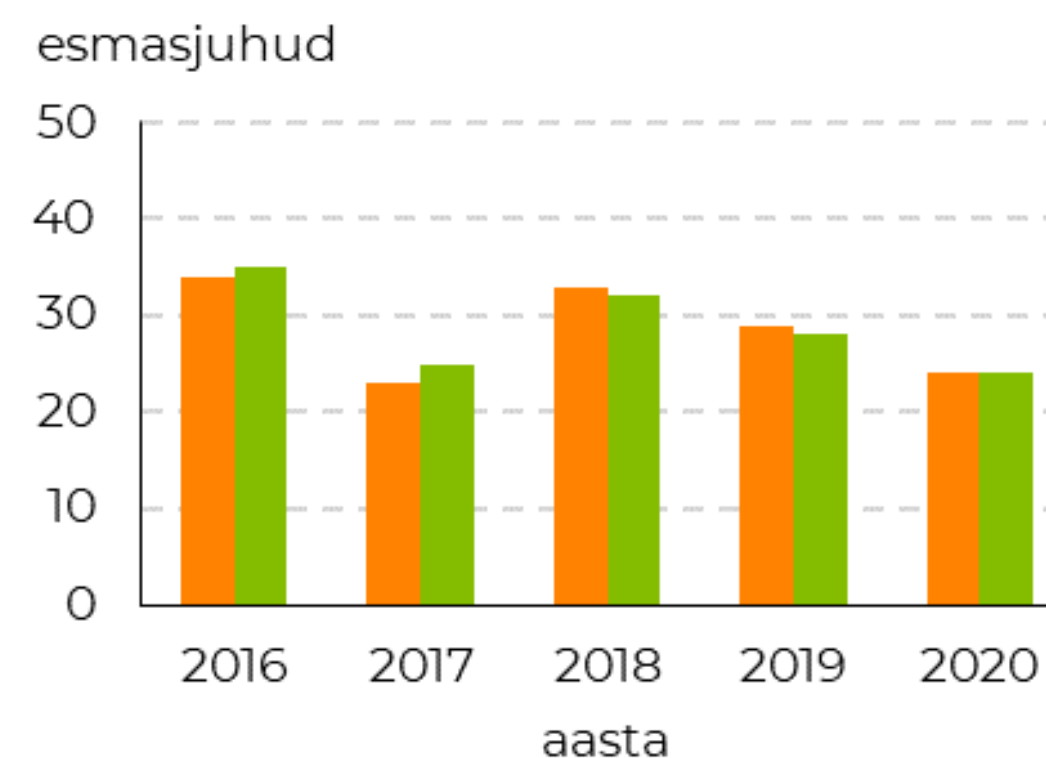
0–4-aastased lapsed

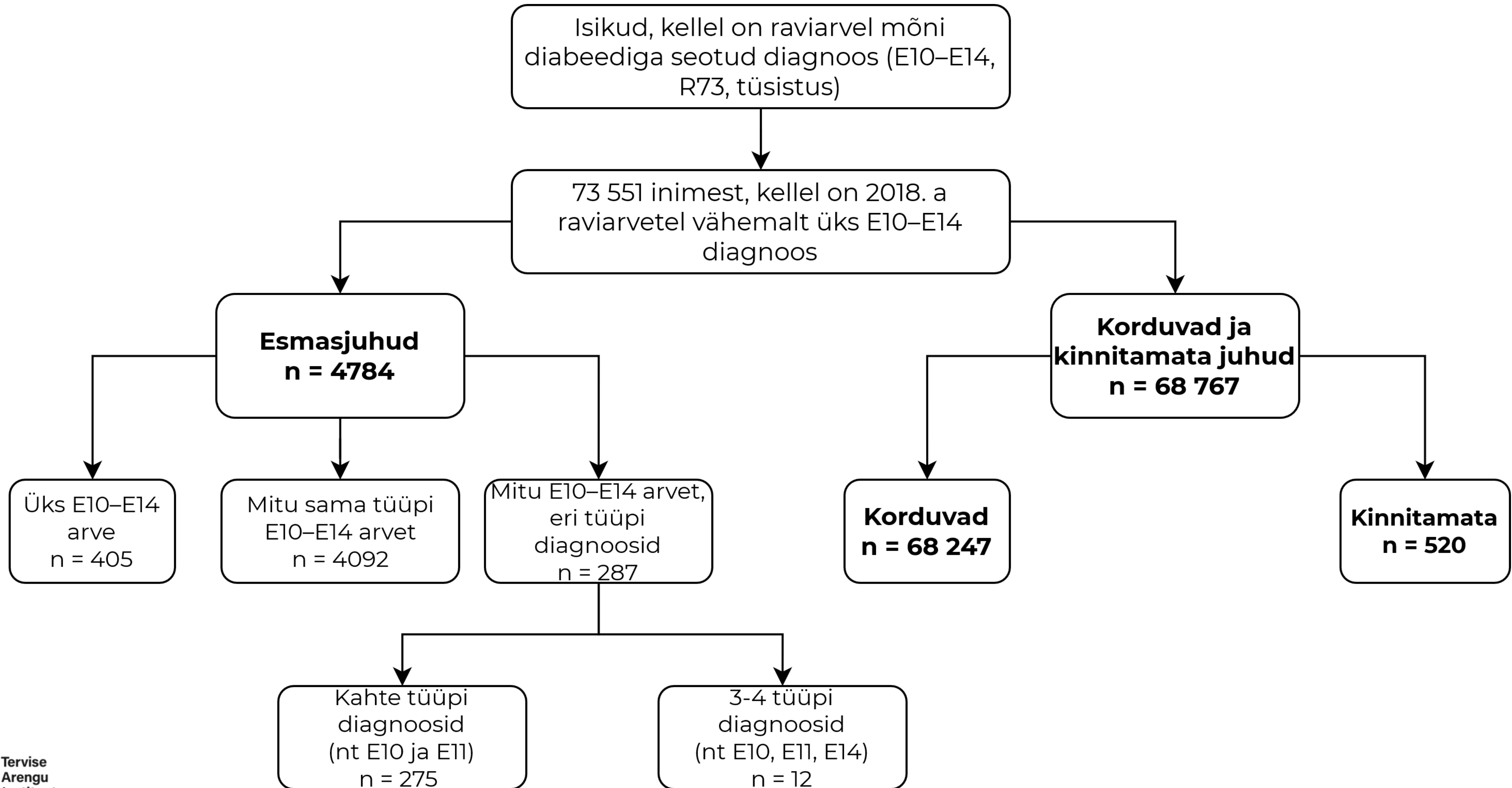
10–14-aastased lapsed

5–9-aastased lapsed

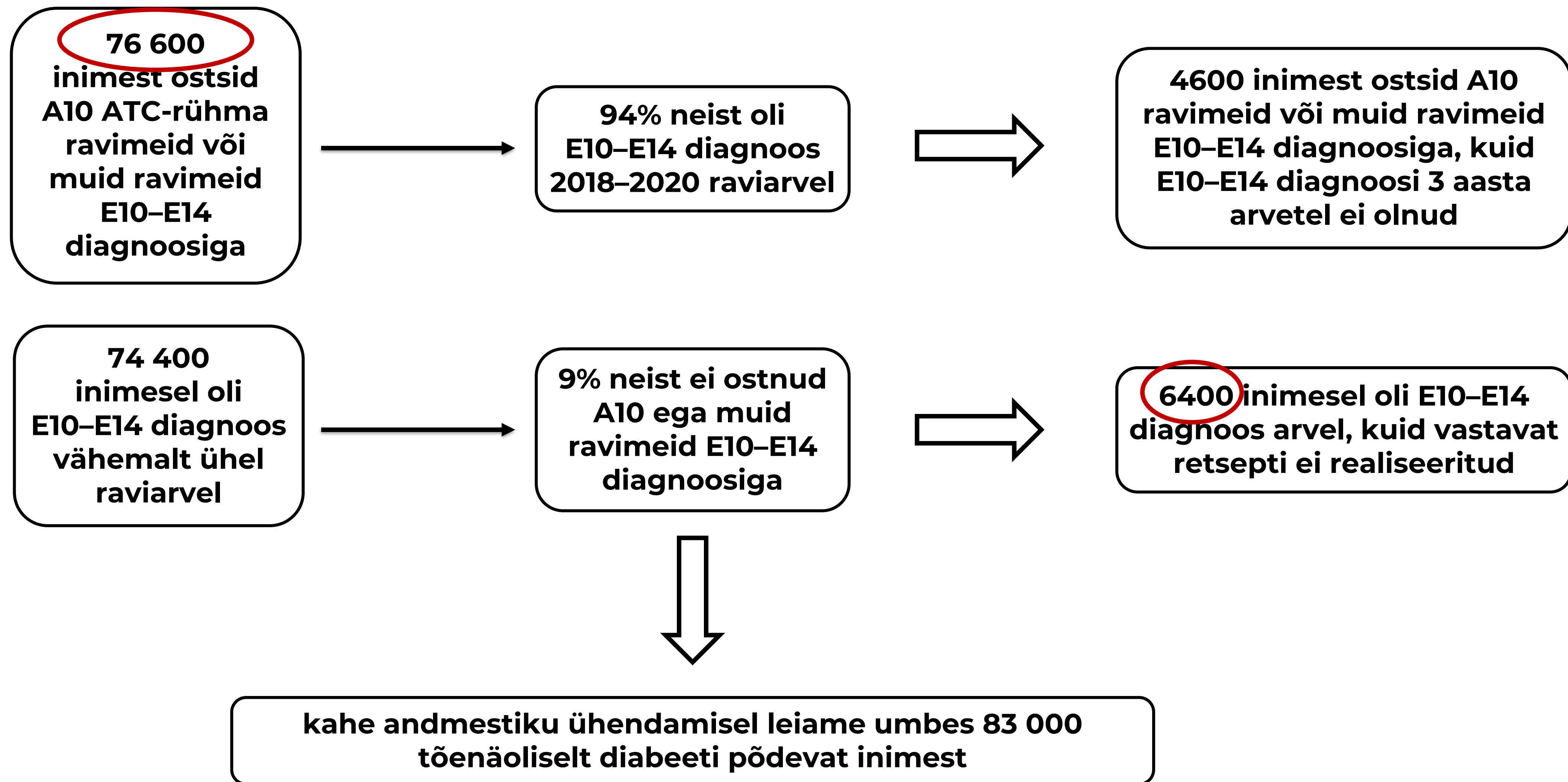

Diabeedi esmasjuhtude leidmise algoritm 2018. a näitel

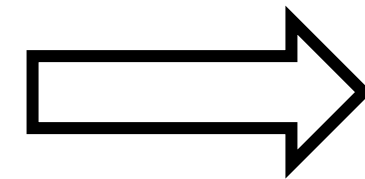
Kui palju on Eestis diabeeti põdevaid inimesi?

Levimuse leidmise keerukus: raviarvete ja ravimiretseptide näitel

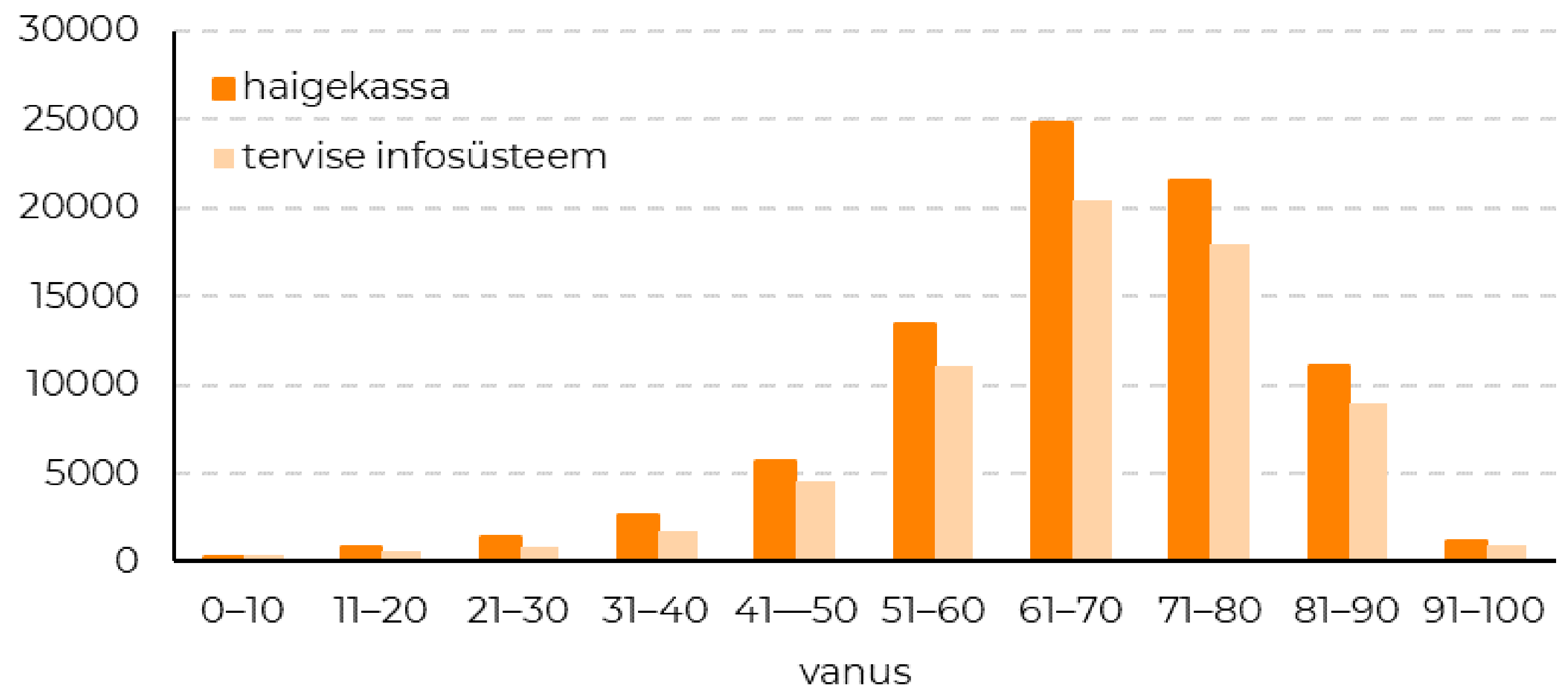
Levimuse leidmise keerukus: tervise infosüsteem

67 500
inimest, kellel
esineb vähemalt
ühel epikriisil
E10–E14 diagnoos

Eesti Haigekassa andmestikes on diabeedidiagnoosi saanud patsiente 1/5 võrra rohkem kui tervise infosüsteemis

patsientide arv

Probleemid

- ✓ puudub tunnus haigusjuhu eristamiseks – vaja on keerukaid algoritme
- ✓ puuduvad kriteeriumid haigusjuhtude määramiseks
- ✓ kroonilise haiguse esmase diagnoosimise aja leidmiseks on vaja pikka aegrida
- ✓ kõik diagnoosid ei kajastu tervisedokumentides
- ✓ haiguste kodeerimise kvaliteet tervisedokumentides
- ✓ puudulik andmevahetus tervise infosüsteemiga
- ✓ TAI-l on kohustused, kuid puuduvad õigused

Tervisestatistika ja terviseuuringute andmebaas → Haigestumus → Esmashaigestumus: valitud diagnoosid

<https://statistika.tai.ee>

Teeäär T, Liivak N, Heilman K, et al. Increasing incidence of childhood-onset type 1 diabetes mellitus among Estonian children in 1999-2006. Time trend analysis 1983-2006. *Pediatr Diabetes* 2010;11(2):107–10

Panov L. Esmashaigestumus raviarvete põhjal. Metoodika kirjeldus diabeedi näitel. Tallinn: Tervise Arengu Instituut; 2021.

<https://tai.ee/et/valjaanded/esmashaigestumus-raviarvete-pohjal>